

NGHAGBU NKE ASỤSỤ
Jenesis 9:1-3, 7-17; 11:1-9; (10:1-32)
IHEÒMÙMÙ 7 - Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN’ISI: “Onye anābu ọnu ka nwoke ahu bu nke nātukwasi madu obi, we me ka anu-arụ, bu madu, buru ogwe-aka-ya, onye obi-ya nēsi kwa n’ebe JEHOVA nọ wezuga onwe-ya” (Jeremaia 17:5).

I Mmadụ Jupụtakwara N’eluṅwa ọzọ

1. Akpọkwasiri ngozi n’isi Noa na agburu ya, Jenesis 9:1-3
2. Enyere akanaogwurugwu dika ihe ncheta nke ogbugbandu Chineke banyere idebe mmadu ndu, Jenesis 9:8-17
3. Ndị sitere n’agburu Noa juputakwara eluṅwa ọzọ, Jenesis 9:1, 7; 10:1-32

II Mmadụ Megide Chineke

1. Otù asụsụ na ọnụokwu jikoro ndi niile bi n’uwa. Jenesis 11:1
2. Ebe otù asụsụ na ọnụokwu jikoro ha, ndi bi n’uwa wee jikoro onu imere onweha aha, Jenesis 11:2-4; Abụ Oma 49:11; Aisaia 14:13, 14; Habakuk 2:5

III Ebibiri Njikoṅṅu Ojoo nke Mmadu

1. Chineke hutara na mmadu niile jikoroṅṅu ime ihe ojoo, na apughị igbochi ha igan’iru n’ihe ojoo niile, Jenesis 11:5, 6; 6:5
2. Chineke gbagburu asụsụ ha, wee mee ka ndi bi n’uwa gbasasị, Jenesis 11:7-9; Job 5:12-14; Aisaia 37:26, 27; 1 Ndị Korint 1:19, 20.

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Ihe Ijummiri Ahu Wetara

Mgbe ijummiri ahu mesiworo uwa nke di mgbe ahu ike, o bu naani mmadu asato foduru na ndu -- Noa na nwunye ya, umu ya ndikom ato na ndinyom ha. Mgbe uwa dighachikwara mma obibi, mmadu asato ndia foduru natara ngozi Chineke, ewee nye ha iwu ipu wee mejuputa uwa.

Chineke na Noa na umu ya wee gba ogbugbandu na ogbo Noa gana adigide, na Ya agaghị eji kwa mmiri nke ijummiri bibie uwa ọzọ. Chineke wee si na Ya gaedebe ekenaogwurugwu n’igweojii ibu ihe ncheta nye ndi niile gaahu ya. Site na mgbe ahu ihe ahu maramma bu ekenaogwurugwu, naachetara mmadu mkwa Chineke kwere na Ya agaghị eji mmiri bibie uwa ọzọ. Enyere Noa, umu ya, na mkpuru ha ohere niile o bua ibi ndu ha n’iru Chineke nke mere na ndu ha gaaburorị ihe agoziri n’uzo niile. Ndi niile biri ndu tutu ijummiri ahu na ihe ojoo ha agabigawo. Noa na ezinaulo ya bu ndi natatu egwu Chineke, site na ngozi Chineke, odin’iru ha yiri ihe gaadi mma. O di ihe mere agaeji kwere na ka ihe mmuta di egwu nke ijummiri ahu gasiri, mmadu gaanara idokananti wee gbasoo uzo eziumume ma feè kwa Jehova ofufe.

O bughị ihe naekwesighiekwesị iche na Noa kororo umuumu ya otutu ugbò banyere ijummiri ahu, kowara umu ha; na akuko banyere ijummiri ahu bu ihe amaara nkeoma n’ogbo niile nke Noa. N’otutu ogbo naseso uwa nwekwara akara nke ihe ngosi naadi ohu putara ihe nkeoma banyere oké ijummiri nke kpochapuru ndi ojoo niile biri n’uwa. Oké ihe idokananti di ana ka nke a gaaburorị nye umuumu Noa banyere nzuzu nke irapu Chineke. Ma Baibul deputara na o dighi anya tutu ha onweha arapu ma ju kwa uzo niile nke eziumume wee chigharikwuru idi ndu ojuuafọ nke onweonye.

Ndi niile bi n’uwa naenwekorita ihe n’otu n’ihi otu asusu na onokwu ha nwere. N’oge naadighi anya, ha wee jiko onyinye ha niile, ihe niile ha puru ime, na ike ha iji mee ihe ahu nke ha zubere. Nke kachasi njo bu na ha kpebiri iwu ulolu nke “geru n’elu-igwe,” ka ha wee meere onweha aha. Ihe ahu ha naewu ka akaraakarà nke idaada n’ihi na ha rapuru Chineke nime atumaatu ha niile.

Iheneheta nke Nnupuisi

Ndi niile mmehie meworo ka obi ha gbaa ochichiri adighi enwe ezi nghota banyere Chineke, maobu ike Chineke. Ihe ndia chere inweta site n’iwu oké ulolu a bu ihe anaghoghi nkeoma. Egwu igbasasi gaa n’ebe di icheiche turu ha; eleghiana ha chekwara, dika otutu ndi mmehie naeme, na Chineke agaghị ahu ha n’etiti igwe mmadu. Onye mabigara ihe oké n’ime ihe ojoo nke gaedu ha na nnupuisi nke igwe mmadu a imegide

ọchịchị nke Chineke akoghịkọ n'etiti ha, ọbuná dika ọtutu mba nke ụwa náadighi enwe ụkọ nke mmadu, ndi naapughị ijide onweha site n'imeru ụkpuru Chineke. Onye dere Abụ Oma naekwuputa eziokwu a si, "Ndi-eze nke uwa nēguzo onwe-ha, ndi-isi nāgbakota kwa izu, imegide JEHOVA, na imegide onye-Ya etere manu, si, ka ayi tijie agbu nile ha, tufue udọ nile ha n'aru ayi. Onye nānọdu n'elu-igwe nāchi ọchi: Onye-nwe-ayi nākwa ha emò" (Abụ Oma 2:2-4) Nke a bu nnọọ ihe mere mgbe ahụ anaewu ụlọelu nke Bebel.

Nimrod na Babilon Dị Ukwuu

Isi iri nke Jenesi, nke anaakpo usoro mba di icheiche guputara ogbo niile nke Noa. N'ebe a ka edeputara aha niile nke agburu niile nke mba niile nke ụwa si puta. Chineke deputara ndia nime Akwukwo nke okwu Ya iji gosi na Ya akwusibeghi mmekorita nke Ya na ha. Atumaaatu Ya iji banyere nzoputa mmesiri buru ihe ekpughere iwebata ha niile.

Otu nime ndi agburu Ham, nwa Noa bu Nimrod. Aha ya putara "Nnupu-isi" maobu "isi-ike." O bu dike n'ichunta n'iru Jehova; otutu umakwukwo nke Baibul kwenyekwara na o bu dike n'ichunta n'uzo ojoo. Nke a putara na o ji idi ike ya naemegide mmadu niile iji mee ka ochicho ojoo ya niile gaa n'iru; ma ihe niile o naeme abughi ihe Chineke naahughi. N'ikwuputa ya n'uzo ozo, ihe niile o naeme dibigara njo okè na ha bu ihe putara ihe nkeoma n'iru Chineke, O wee riba ha ama. "Nmalite ala-eze-ya bu Bebel" (Jenesi 10:9, 10). O bu site n'ihe a edere n'akwukwonso ka esi weputa echiche a na Nimrod bu onye ndu n'ijiko ora mmadu onu n'olu nke iwu ulolu nke Bebel. Eleghiana, o bu otu nime ndi mbu chiri ochichi akaike n'upa.

Anaechè na o bu ebe ahụ ulolu Bebel diworo ka alaeze Babilon malitere. Ihe Bebel putara n'asusu Babilon bu "onu-uzo Chineke"; ma ihe o putara n'asusu Ndi Hibru bu "aghara" - o bu kwa ihe akporo ya mgbe Chineke mere ka umummadu gbasasja site n'ighagbu asusu ha. O bu ihe kwesiri ileba anya na Babilon ahụ nke amaara aha ya site n'oke akunauba ya, nganga ya, okè ngosi nke ememe, na ihe niile naemegide Alaeze Chineke, buri ihe nwere mmalite ya nime obi ojoo nke Nimro. "Ajo madu nesi kwa n'ajo aku-ya (nke sitere n'obi) atuputa ajo ihe" (Matu 12:35).

Naabanyeghi ike ojoo nke Nimrod, o gaghi enwewori igan'iru di otu a ma o buru na obi ndi ahụ ajoghi njo, di kwa ngwa inabata udi nzube niile nke idi ebube na inwe okè aha nke ụwa. Ndi ochichi akaike nke oge a agaghiri enwe ogan'iru dika ha nweworo ma o buru na ha ahutaghi otutu ndi naenyere ha aka n'ihe ojoo nke ha naetinye aka bu ndi ahụ obi ha naachọ imuta ihe ojoo dika ndi ozizi ha si di kwa gwa n'ikuziri ha.

Enweghi Egwu Chineke

O buru na ewere obi naabagoghi agbago muo Akwukwo Jenesi, o gaeme ka mmadu ghota udi mbibi ojoo nke obi anaamughi ohu, na udi okè mmehie naenweghi ngwota nke mmadu mgbe arapuru ha ime ihe ha cheputara n'onweha naenweghi mgbochi o bula sitere n'ebe Chineke no. Ukpuru nke ime mmehie batara nime obi mmadu dika nluputa nke odida mmadu n'Iden agbaraogige. O dighi ezi olu nke mmadu puru iwepu ya. Ibamba nke Chineke maobu nke mmadu apughi itughari onye mmehie igho onye eziumume. O dighi ezi mkpebi o bula nke puru isi nime mkpuruobi mmadu wepu mmehie. Naani site n'Qbara Jisos Kraist mgbe etinyere ya na mkpuruobi ka mmehie gaesi nime mkpuruobi mmadu puo.

O bu ezie na Chineke si n'upa bibie mmadu niile wee rapu mmadu asato, mmadu asato ahụ bu kwa ndi eziumume, ma na mgbe naadighi anya ndi niile bi n'upa rapukwara Chineke ozo.

Amuru mmadu nime mmehie (Lee Abụ Oma 51:5; Ndi Rom 3:23), eziumume nke ndi muru ha agaghi enye ha nzoputa. Ndi nnenanna apughi inyefe umu ha eziumume, kama onye o bula gaachọ eziumume nke Chineke n'onweya. Eziumume Noa azoputaghi umumu ya maobu nyere ha aka mgbe ha juru inata eziumume ahụ n'onweha. Ojuru ha juru icho Chineke n'onweha mere ka ha buru ndi apuru ighogbu ngwangwa n'ime udi ihe ojoo dika nke iwu ulolu iji gosi inwezu ihe na ike nke ha onweha.

O bu ihe itun'anya nke ukwuu na nime ogbo olenale ndi bi n'upa enweghi egwu Chineke, nke mere na ha echeghi kwa echiche tutu ha ejiko onweha onu n'olu inupuisi na imegide Chineke. Naarughiuka ndi ahụ maara banyere mkwa Chineke kwere na Ya agaghi eji kwa mmiri mebie ụwa ozo. Ekenaogwurugwu nke di n'igweoji bu ihe naadi mgbe niile ichetara ha mkwa ahụ; eleghiana nke a kpatara ha ji chee na o dighi ihe gaeme ha site n'iwe Chineke. Ma site n'ihe anaahu anya nke naeme ohu ubochi niile banyere mbibi di egwu nke naadakwasị ụwa na ndi naanwa irapu Chineke, ha kwesiri ichè echiche na Chineke pukwara iwetara ha udi ikpe di egwu nke ukwuu otu a ma o buru na ha emee mmehie dika ndi nnanna ha meworo. Mmehie nwere ike di ukwuu naemebi agwa mmadu, buru kwa ngwaolu iji mee ka mkpuruobi laa n'iyi, ihe naewepu

mwute banyere mmehie na njehie nime obi, nke náeme kwa ka ụmụmmadụ rapụ inye obi ha nsogbu banyere ọnọdụ dị ókè egwù nke ha naetinye onweha nime ya mgbe ha naemebi iwu dị icheiche nke Chineke.

Chineke hụgara na n'ihì otù asụsụ nke ha nwere ha jikọrọ onweha n'otù nime nzube ha iwú otù nnukwu ụlọelu nke bụ ihe ngosi nke inwere onweha náenweghị ndabere n'ebe Chineke nọ. N'ihì njikọ ọnụ ime ihe a, ọ dighị ihe ọ bụla gaegbochi ha site n'ime ihe ọjọọ ọzọ dị icheiche na mgbe dị n'iru. Ya mere Chineke ghagburu asụsụ ha na ọnụokwu ha, nke mere ka ndị ahụ gbasasịa n'ala niile. Chineke adighị arapụ ụwa ịga n'iru n'uzọ nke aka ha náenweghị mgbochi mgbe ọ bụla. Ọ bụrụ na Chineke etinyeghi aka n'ihe mmadụ naeme, na mgbe náadighị anya ụwa gaabami nime mmehie na edebeghi iwu.

Ka ndị bi n'ogbo a mata na ụbochị ahụ naabiaru ezi nsọ mgbe ụwa gaejikọ oñụ ọzọ n'otù nzube, mgbe Setan gaabụ onyendú ọjọọ nke mabigara ihe ókè. Onye ahụ nke náemegide Kraist, onye amụma ụgha ahụ, na anụohia ahụ gaachị ụwa na njikọ ọnụ nke atọ nime otù n'ihe ọjọọ. Ụwa gaerubeisi n'ochichị ha, ọchichị ịdijike ọjọọ a gaelelị Chineke. Ma Chineke gaetinye ọgbaghara n'etiti ndị bi n'ụwa ọzọ dika O mere mgbe O tinyere ọgbaghara n'etiti ndị náewú ụlọelu Bebel mgbe O ghagburu asụsụ ha.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Ụmụmmadụ ha bụ ndị eziumume ka ha bụ ndị ajoomume mgbe ijummiri ahụ gasiri?
2. Òlee otú anyị si mata na ndị náesote Noa maara nkeoma banyere ihe mere n'ijummiri ahụ?
3. Òlee otù mkwekọrịta ndị bi n'ụwa nwere? Gini jikọrọ ha ọnụ n'otù ihe a?
4. Ònye bụ Nimrod? Òlee ebe kwa ka amalitere alaeze ya, bụ Bebel?
5. Gini ka Bebel putara?
6. Gini mere ndị ahụ wuru ụlọelu Bebel ji bụrụ ndị náatughị egwù Chineke?
7. Gini mere Jehova ji ghagbue asụsụ ndị ahụ?
8. Gini mere Chineke jiri kwusị owuwu ụlọelu Bebel ahụ?
9. Chineke, Ọ naetinye aka Ya n'ihe mmadụ naeme taa? N'ihì gini?
10. Gini mere Chineke ebibighi ndị náewu ụlọelu Bebel dika O bibiri ndị ahụ biri n'eluwa tutu ijummiri ahụ?